

ניצוצי חיזוק ואמונה
מאוצר שיחותיו ומכתביו של הגאון הצדיק
רבי יעקב מאיר שעכטער שליט"א

ההמרה החדשה

פניני הפרשה

פתגמי קדישין ומרגיטין טבין
שנשמעו מפ"ק הגה"צ מוריניו שליט"א
בשעה של קורת רוח ובשבילי דאורחא

■ צפרא דשבתא פרשת כי תשא - פרה תשע"ג לפ"ק

מוריניו שליט"א אמר בעת הקידושא רבא: בספר סור מרע ועשה טוב להרה"ק מזידיטשוב זצ"ל איתא דבר נחמד: "שלא תעמיק גם כן בשפלתך, שלא תישן בעצבות המרה שחורה ח"ו, ולא תעיין ג"כ הרבה במעשי היום שעשית, שלא יתגבר עליך ח"ו הדין מחמת העצבות ומרה שחורה, והדבר יותר מסוכן שלא יתגרו בך ח"ו המצולות ים, ולא תבכה ח"ו בעצבות, כי העצבות גורם הדינים ותוקפם ולא תוכל ח"ו להמתקם, ויגרע כחך ח"ו, וע"ז אמר דוד המלך ע"ה: "וראה אם דרך עוצב בי ונחנח בדרך עולם" (תהלים קלט כ"ד), היינו דרך העם הפשוטים הבלתי מושגם חכמה לעלות במעלות הצדיק, ואמנם לכל זה צריך מדידה ושיקול הדעת בפלס ובמשפט מעגלי צדק, הכל לפי כוחך ועצמות הכלי אשר הכינות ביום, כי בקדשים הלילה הולך אחר היום, וזהו כמבואר אצלנו על מה שתרגם "ויהי היום ויבא הביתה לעשות מלאכתו" (בראשית לט י"א), ומתרגם 'למבדק בכתבי חושבניה' - היינו לעיין בחשבונות יצרו, והי' אז בצער ועצבות ומרה שחורה, כי ויהי' לישנא דצערא הוא, ועיין בזה"ק פ' וישב (דף ק"צ ע"ב), וכשבדק אז בכתבי דחשבנא גרם ח"ו אשר "ותתפשהו בבגדו" היתה יכולה לתפוש בגדו, וגבר עליו מצולות ים וכו'.

■ צפרא דשבתא פרשת בשלח תשע"ד לפ"ק

מוריניו שליט"א האריך לדבר בענין נסיונו של יוסף הצדיק, ובתוך הדברים אמר: אדם בן חמישים ושבע שנה נכנס אלי לאחרונה, ושאל אותי אם גם בגיל חמישים ושבע יש יצה"ר. 'און אין האב אים געענפערט: יא, און פריידט איין דערמיט' [כן, וצריך לשמוח עם זה]. הקב"ה רוצה שתמליך אותו עשרים פעמים ביום, ואין שום איסור שיהא לך יצה"ר, יש רק איסור לציית לו לעשות העבירה, אבל היצה"ר אינו עבירה אלא מתנה מהש"ת כדי שע"ז תמליך את השי"ת. 'און א מענטש וואס האט נישט קיין יצה"ר מיט נסיונות - קען גיין אהיים' [אדם אין לו יצה"ר עם נסיונות יכול לילך הביתה - לעולם האמת], וכשמגיע מחשבה רעה וכדו' צריך לזכור שעשיו ע"י שתתגבר על המחשבה רעה אתה ממליך את הקב"ה, ומקיים מצות ל"ת ד' ולא תותרו אחרי אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", וישב ולא עבר עבירה כאלו קיים מצוה.

והוסיף מוריניו שליט"א: ומצוה גדולה לפרסם את זה שאין שום איסור שיהא לאדם יצה"ר, האיסור הוא לציית את היצה"ר, וענין זה הוא יסוד גדול בעבודת האדם את בוראו במשך כל ימי חייו, כי הרבה נפלו ליאוש מחמת חלישות הדעת, שראו שיש להם יצה"ר ולא ידעו מענין זה שעיקר הוא שלא לציית היצה"ר וע"ז ממליכים את השי"ת!

■ שב"ק פרשת מקץ (שבת חנוכה) תשע"א לפ"ק

אמרו למוריניו שליט"א שיש ראייה שהודאה גדולה מתפילה, כי לכתחילה אומרים "על הנסים" שהוא הודאה, ורק כששוכחים לומר על הנסים אומרים "הרחמן הוא יעשה לנו נסים וכו'" שהוא תפילה.

ונהנה מוריניו שליט"א והוסיף לדבר במעלת שגב ההודאה: הודאה הינה התקרבות גדולה להש"ת 'מדאנקט און מליבט ווערט מען נאנט צום אייבערשטען' [מודים ומהללים ומתקרבים ע"י להשי"ת], וצריך להודות ולהלל על כל פרט ופרט, וכך מודים ומכירים שכל פרט של טובה הוא ממנו ית"ש, והיו צדיקים שאפילו על 'שטיקל' ישועה היו משבחים ומודים להשי"ת, ועי"כ ממשכים ישועה שלימה.

תתיר צרורה...

■ הארת חנוכה לכל השנה

האור של חנוכה - שאז היה נצחון דקדושה של תורה שבעל פה לעומת קליפת יון שרצתה להסתיר ולהעלים כוח זה - מאיר לכל ימות השנה כולה, כל מה שכלל ישראל עוסקים והוגים בתורה, בתלמוד הלכה ובאגדה, הכל נמשך מאור הגנוז של חנוכה! ואיתא בכתבי האר"י הקדוש שהחיות הנמשך לרמ"ח אבריו וש"ה גידיו של האדם הוא מאברים הפנימיים, והן המה הימים טובים שבמשך מעגל השנה, הם האברים הפנימיים הממשיכים חיות לאברי האדם, וכל איבר פנימי ממשך חיות לכל הגוף, כמו העין שבפני עצמו אינו כלום, רק הוא חלק מכל אברי הגוף, והעיקר הוא המוח והלב של הרמ"ח אברים וש"ה גידים, כמו כן הימים טובים הם האברים הפנימיים המאירים לכל ימות השנה כולה! דער הייליגער חנוכה דאס איז א הארה וואס טרייסלט אלע עולמות! [הארת ימי החנוכה מאיר ומזעזע כל העולמות!]

■ חלקנו בתורתך

והבה נתבונן, הא גופא שאנו מברכים על מצוה זו 'אשר קדשנו במצוותיך' והוא על פי הכתוב 'לא תסור מן הדבר' - לשמוע ולציית לחז"ל! זהו רצונו יתברך! זהו חלקנו ממש, 'חלקנו בתורתך!' בטור מובא להדיא על מה שאנו אומרים בברכת התורה "וחיי עולם נטע בתוכנו" שעולה על חלק התורה שבעל פה שיש בכל אחד מישראל! זהו ה"חיי עולם" של כל אחד ואחד! היפך קליפת יון שהם 'זבובי מות', אשר על ידה מאבדים חלילה את העוה"ז והעוה"ב רח"ל!

■ הבל מזהותי בין ישראל לגוי

רביה"ק אומר (ליקו"מ תנינא סי' כ"ח) שמי שיודע ההבדל שיש בין תורה שבכתב לתורה שבעל פה, הוא יכול להכיר בר ישראל שנמצא בין כמה גוים יהיה מי שיהיה ואיזה מצב שיהיה, כי יהודי הוא מציאות של תורה שבעל פה.

ולפני רבות בשנים הסמכתי לזה מה שכתב ב"ספר החיים" מאחי המהר"ל מפראג, שהיה חבר לרבינו הרמ"א וזכה לגילוי אליהו, ובשלהי כל מסכת בסדר ה"הדרן" מובא לעיין בספר החיים שמבאר ענין ה"הדרן", ובכן כאשר מובא כל כך הרבה פעמים לעיין שם, אמרתי בדעתי אכן לעיין בדבריו...

ושם [בפרק ב' או ג' תלוי במהדורות] מבאר ענין סוד של "הדרן עלך והדרן עלך", שבשעה שישב רב אשי והעלה על הכתב את התלמוד באשר שירדה שכחה לעולם, ולולי הכתב היה התורה נשכחה מישראל, ולכן 'עת לעשות לה' הפרו תורתך' העלה על הכתב את התורה שבעל פה, אך דא עקא שהשי"ת חפץ שרק בני ישראל ילמדו תורה שבעל פה ולא אומות בעולם, שלכן היתה נאמרת בעל פה שלא יהיה לאומות העולם שייכות לה, כי תורה שבעל פה היא המציאות של נשמת ישראל לחוד.

ואילו סתרי התורה הרי 'אתאמר בלחישא' מה שרק יחידי הדורות והצנועים יודעים. אשר על כן עמד רב אשי וסידר את הש"ס באופן מופלא, דהיינו שעירב בדברי התלמוד סוגיות מתחלפות ואגדות תמוהות לרוב, הוא העמיד את הש"ס ברוח הקודש נפלא כך שכאשר גוי יישב את עצמו ללמוד מיד ימאס עליו הלימוד, ער קען נישט לערנען וויטער... ואילו כאשר בר ישראל ילמד אז 'כי הם חיינו ואורך ימינו' - די נשמה האט ליב א שטיקל גמרא! הנשמה מתחברת אל שרשה ומקורה! דברי הגמרא אהובים עליה! עס איז געשמאק! עריבה ומתוקה היא לנשמת ישראל!

ומה שלפעמים אין מרגישים את הנועם הוא מפני המסכים המבדילים, על כן צריך להסירם ותיכף יתגלה הנועם והמתקנות, ולכן אומרים "הדרן עלך" שהוא מלשון "הדר", שאנו מגלים את האמת שהתורה מוצאת חן בעינינו! אנו מרגישים את הנועם והערבות שבך! "והדרן הלן" גם אנו מוצאים חן בעיני התורה שבעל פה, קשורים ואדוקים אנו זה בזה! מיר זענען איינס! ואשר על כן "לא נתנשי מנך ולא תתנשי מינך" כי היא קשר עולמי ונצחי לעלמי עד!

■ פתח פיך בדברי הודאה

והנה רביה"ק (תנינא ב') מאריך בענין ימי החנוכה שהם ימי הודאה, ונתבונן נא על ההעלמה שיש בעולם, כאשר האדם נצרך לישועה הנה הוא כמעט ואינו יודע מה לעשות עם עצמו מרוב צער, אך כאשר השי"ת המציא לו ישועה - העלמה! אין בעל הנס מכיר בניסו! ולזה מעלה רביה"ק על נס ענין ההודאה, פתח פיך ויאירו דבריך בדברי שבח והודאה להשי"ת! השי"ת אוהב את ההודאה כרחיק וניחוחין! ובשעה שהאדם מודה להשי"ת הרי הוא מכרית בזה את הקליפות, כמובא (שערי אוהר שער א') שעל כן הם נקראים "פסוקי דזמרה" כי הוא מזמר עריצים והקוצים שיתקבלו התפילות בלי מקטרגים.

ואף אם עובר עליך מה שעובר, הרי העצה לפניך, **הרם כולך לזעוק להשי"ת! הוא יכול להוציאך מכל מה שמעיק עליך!**

■ הצעקה העמוקה

זכורני איך שהיה הרה"צ **רבי שמואל שפירא** צ"ל צועק ומתחנן: **"תתיר צרורה, תתיר צרורה, תתיר צרורה!!"**

כל אחד הרי יודע מרת נפשו איך שהוא מקושר במידות ותאוות רעות למיניהם, ועי"כ מתבלבל המוח ונסתם הלב עד שנדמה לו לאדם שאין ביכלתו לצאת מהמיצר בו הוא נמצא, אך רביה"ק **לימד אותנו - שריי "תתיר צרורה" ביז דו וועסט ארויסגיין!** [-תזעק "תתיר צרורה" עד שתצא מהמיצר].

■ הפה היא נר האמצעי שלנו

וכפי שרביה"ק מסיים שם ש"פנתח הבית" של נר חנוכה עולה על הפה, כי זהו הנר האמצעי שלנו! **הדיבור הוא הנר המאיר! זהו נר חנוכה שלנו!** ואכן כאשר האדם מתחדש בדיבורי אמת וקדושה של תורה, של אמונה, ליקוטי תפילות ואמירת תהלים, הוא משיח את ליבו להשי"ת, וגם מאיר לאחרים להכניס בליבם לדעת ולהיכר ש"אין עוד מלבדו" - **הוא נעשה בעצמו נר חנוכה! ער ווערט אליין א חנוכה ליכט!** ולכן הבה נתחדש בזה לכל לעזוב את הדיבור בכל מצב, יהיה מה שיהיה, ואז בוודאי יגמר הכל לטובה ולברכה! **מען איז א געראטעוועטער לעולם ועד! "פתח דברך יאיר!"**

ורביה"ק מבאר שם שההודאה הוא תענוג עולם הבא, שזהו שיא השענוג! שאחר כל השגות אלוקות וזיו השכינה שנזכה לעתיד, יהיה התענוג המופלא של "הודאה!"

כי שיא התענוג שקיים הוא "הודאה!" והוא ענין "הלכה" שהוא תורה שבעל פה, כי זהו השורש והמקור של נשמת ישראל כאמור, תודה והלכה.

■ האר אור האמת בפוך!

וממשיך רביה"ק לאמר שע"י תודה והודאה זוכים לדיבורי אמת, והיינו שדיבורי הפה יהיו דיבורים קדושים, **רעד הייליגע דיבורים! רעד דיבורי אמת!** יהיו הדיבורים מה שיהיו - אך דיבורי אמת, פוך יהגה הודאה; הלכה; מליצה והמתקה; אמונה; קדושה; טובה על ישראל; הכלל השווה שיהיו דיבורי אמת!

■ האר את אור האמת בפוך! שייך דיין מויל מיט דיבורי אמת!

ושבו מדבר רביה"ק להמשיך קדושת שבת לששת ימי החול, להאיר שכל פעולות משתנות נמשכים מאחד הפשוט! היפך חכמת יון חכמת הפילוסופיה, חכמת הטבע!

■ אין עוד מלבדו!

וכאשר יוסר מסך המבדיל נראה עין בעין שהכל כאשר לכל מושג ומונהל על ידו ית' לבד, אין שום דבר שמתנענע בלתי השגחתו יתברך. כל ה'פעולות משתנות' נמשכין מ'אחד הפשוט'! וכאשר האדם מרגיש זאת אז הוא חי בעולם נייחא של "שבת"! הוא רואה בעיניו עולם חי "**צדיק באמונתו יחיה**", די וועלט לעבט! כל העולם כולו מאיר וחי לפנינו! אין עוד מלבדו! ואין שום מורא מלבדו!

פניני המכתבים

מכתבי הגה"צ מורינו שליט"א לאור הזמן והפרשה

י"ב אור ליום ו' כ"ה כסליו א' דחנוכה תש"ל פיעה"ק ירושלים ת"ו.
להחברים היקרים יאירו ויזהירו שלומכון ישגא לחדא.

הנני בזה לאשר את אשר הגיעני... תהי' משכורתכם שלמה מאת ה' ברב ברכות ושובע שמחות ולחזות' בנועם ה' ולבקר' בהיכלו ס"ת 'תרומה', כמובא בדבריו הק' (בלקו"מ ח"ב סי' ע"א) שמדבר שם מענין הצדקה לארץ ישראל (כאשר כתבתי לכם כבר).

והנה הוכפלה ברכתי זאת לכם, כי היא שייכת ממש לחנוכה, כמובן מדבריו הק' בס' ז' שם, שכמו שמשנה רבינו ע"ה זכה להשכין שכינתו בתוכנו ע"י קדושת המשכן, ופעל כל זה ע"י בקשת 'סלח נא', ע"י (דברים ט, יח) **וְאֵתְנַפְּל לְפָנֵי ה' וְכוּ' אֲרַבְעִים יוֹם וְאֲרַבְעִים לַיְלָה** (כן פעל גם סוד חנוכה - כדלהלן בהמשך הדברים). ומובא בחז"ל שהשליך את עצמו ברקיעין כמו שאחד משליך את עצמו על הארץ מתוך עקשנות, שימציא הקדוש ברוך הוא תיקון על חטא העגל.

כי משה ידע שאין שום יאוש בעולם כלל, אע"פ שאמר לו הקב"ה **הֲרַף מִמְּנִי וְאֶשְׂמִידֶם וְאֶמְחָה אֶת שְׁמֵם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם** (שם ט' יז). ואדרבה, מתוך הדיבור הזה הבין משה שבו תלוי הדבר, מכיון שאמר לו הקב"ה **הֲרַף מִמְּנִי** שפתח לו פתח והודיעו שהדבר תלוי בו, שאם יתפלל עליהם, לא יכלם, (זה לשון רש"י בשמות ל"ב פסוק י' על הלשון המובא שם הניחה לי וגו'). והיינו הך הנאמר במשנה תורה (דברים ט' יח הני"ל).

וקראתי פעם בספר 'נחלת צבי' בעברי טייטש בשם הזה, שבאברהם נאמר אחר שהתפלל על סדום, **"וְאֵבְרָהָם שָׁב לְמִקְמוֹ"** (בראשית יח ל"ג) ומפרש רש"י הק', נסתלק הדיין, נסתלק הסניגור, והקטיגור מוטרג. מובא שם בספר הנ"ל בשם הזה, שאם היה משה עומד ומתפלל, לא היה שב למקומו, כי היה מתעקש בתפילה עד שהיה פועל.

נחזור לעניינינו, מה שמובא בליקוטי מוהר"ן (ח"ב סי' ז') שאז בעת שפעל מתנת המשכן לעם ישראל - פעל גם סוד תיקון החנוכה, כמובא בליקוטי הלכות שסוד הזה הוא סוד הגילוי,

1. ספר אוסף מכתבים מכתב כ"ט.

ניצוץ אחד

ניצוץ קודש ממאמרי ומכתבי הגה"צ מורינו שליט"א

תקנו לנרות חנוכה ב'רכת הרואה שגם מי שאין לו כלל בית, הרי הוא יכול לברך על נר חבירו, לפי שאור החנוכה מגיע לכל יחיד ויחיד - אין שום אדם הנדחה מן הקדושה.

שכל אחד מישראל בכל מקום שהוא ואיך שהוא, יכול להדליק נר ולהאיר במקום שהוא אפילו למטה מעשרה שלעולם לא ירדה שכינה לשם, אעפ"כ המשיך משה רבינו ע"ה תיקון גם לשם, לאלו באשר הם שם.

כי רבינו מביא בס' הנ"ל, שכסליו ר"ת ו'ירא ה' כ"י ס'ר ל'ראות, ומובא סדר לראות בצרתן של ישראל, ובפרט בדור הזה שבה שטן וערבב את העולם (שבת פט ע"א). והחושך כיסה פני תהום. ומובא שבארבע קליפות תהו ובהו וחושך ותהום - הקליפה האחרונה היא 'תהום' השולטת בעת הזאת, שכמעט שנטבעים ח"ו בתוך חושך התהום.

וסוד נר חנוכה הוא, שאפילו בתוך עומק החושך הזה יש כח ביד איש הישראלי להאיר לפניו במקום שהוא אור המשכן והבית המקדש, ומקומו ורשותו נעשה בחי' מקדש מעט. והר"ת הנ"ל (של וירא ה' כי סר לראות) הוא על כסליו, שאז דייקא סר לראות התגברות הקליפות והכפירות של היונים ימ"ש, ודייקא אז המשיך להם משה תיקון נרות חנוכה, בחינת אור המשכן והבית המקדש שהם בחי' היכל, בחי' **"לחזות בנעם יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ"** (תהלים כ"ז ד') - להמשיך לישראל נועם אור ההיכל בכל מקום שהם, ובפרט ע"י אורות הצדיק שהוא בחי' משה משיח, העוסק בתיקון נשמות ישראל, בפרט להבאים בסודו, ו'אור' רז' אתקרי (זה"ק ח"ג רטו ע"ב), כי רז בגימטריא אור.

יש פסוק (מזכ"ח ח') **"אֵל תִּשְׁמָחֵי אֵיבְתֵי לִי כִי נִפְלְתִי קִמְתִּי כִי אָשֵׁב בַּחֲשֹׁךְ ה' אור לי"**. הפסוק הזה הולך על הגאולה. ולעניינינו - סוד הגאולה בתוך הגלות מאיר לי קצת מהפסוק הזה; 'אל תשמחו אויבתי לי' - היינו הסט"א, 'כי נפלתי קמתי' - שבתוך הנפילה יש לנו קימה זו אשר 'בחושך ה' אור לי', כי גם בתוך הגלות והחושך בכלל וכל אחד בפרט, יש לנו סוד להמשיך לפנינו אור השם, היינו סוד נר חנוכה. על ידי הדלקת נר חנוכה - רזי וסודי ועצת היצר, וע"י התורה הקדושה הנאמרים לפנינו, ששם מלוּבש אור השם - עי"ז **"בְּאֹרֶךְ נְרָאָה אור"** (תהלים לו, י'), עד שתבוא העת שיתקיים **"וְאֵת רִיחַ הַטְּמֵאָה אֶעֱבִיר מִן הָאָרֶץ"** (זכרי' יג, ב') והארץ תאיר מכבודו.

הדורש שלומכם וטובתכם והצלחתכם בלונ"ח יעקב מאיר שכטער בן חיה דינה

החל לבכות מרוב התעוררות, ואמר בדבקות דוקא את הפרקים הללו שרגילים לאמרם בכל יום, ומרם היתה לו התעוררות משונה.

כי בפנימיות יש לכל יהודי התעוררות עצומה לה' יתברך, אלא בגלל שהלב סתום אין הדבר בא לידי גילוי, ואמנם כל התהלים עד הפרקים האחרונים, הגם שנראה שלא הועילו לו, אבל אין הדבר כן, אלא האמירה עוררה את לבו עד שהגיע לבסוף, ואז נתגלה ההתעוררות שבפנימיותו, והחל לומר בבכיות דבקות עצומה.

עניני אמירת תהלים

האוצרות הגנוזים בתהלים - אמונה, תפילות, הילולים, ורצונות...

■ הומה ליבי אל דודיך

בהיותי ילד שמעתי סיפור מילד אחר, שראה שעמד יהודי ליד הכותל המערבי, ורצה לומר את כל ספר תהלים, והילד התבונן וראה שאין התפילה משוגרת על פיו ואינו מצליח להתעורר באמירת תהלים, ואף על פי כן אמר גם בלי התלהבות, כך הוא אמר את רוב ספר התהלים ללא שום הרגש והתעוררות, אבל כשהגיע לסוף ספר בפרקי הלוי-ה, אז נפתח לבו,